

TIEN BIJBELSE AMBTSDRAGERS

1. DE OVERBELASTE AMBTSDRAGER

Mozes. De reusachtige. In de Bijbel wordt hij gerekend tot de profeten. Ambtsdrager zonder weerga. Een man, die op buitengewone wijze door de goddelijke Geest geïnspireerd werd om de waarheid te weten en te vertolken. Hij legde de fundamenten van de heilige leer. Hij bond de stammen van Israël bijeen tot één volk. Hij was de bevrijder uit de slavernij. De leider van het volk op trektocht naar het beloofde land. De mond van God. De wetgever.

Aan deze begenadigde ambtsdrager vertrouwde God Zijn geheimen toe en het was zijn ambt deze te openbaren aan de mensen en ze voortdurend te verklaren. Is dat niet het wezen van het ambt: luisteren naar de Eeuwige en Zijn Woord verkondigen?

Via deze bijzondere ambtsdrager heeft de openbarende God zijn verkoren volk op het nieuwe spoor van de waarheid gezet. En met dat volk gingen Gods geheimen open voor de hele mensheid.

Openbaring

Door Mozes ontvingen we de openbaring van de ene, unieke God en Zijn exclusieve heerschappij: verlossing uit de vermoeiende veelheid van het veelgodendom. En de bekendmaking van Zijn Naam. De viering van Zijn dag. De onthulling van Zijn aard als een geestelijke werkelijkheid, die geen afbeelding verdraagt, niet op te sluiten in enige vorm of denkbeeld. Een absolute scheiding tussen heldere religie en troebele magie. De prediking van Gods bedoelingen als heilbrengend voor het volk, maar ook voor iedere individuele enkeling.

De eindeloze systematisering van de religie door tempelpriesters, zoals in Egypte en in Babylonië, werd door Mozes fundamenteel gebroken, zodat wel gesproken is over "het Protestantisme van de Oudheid".

Deze indrukwekkende ambtsdrager kreeg van zijn God een enorme *draagkracht*, gevormd in een oefening van veertig woestijnjaren, voorafgegaan door een prinselijke opleiding aan het hof van de farao van Egypte.

De *draaglast* was navenant : het leiden en toerusten van een ongeregeld en onervaren volk, een samenbundeling van lastige en weerbarstige mensen. Mozes' leiderschap was een combinatie van werkzaamheden: de waarheid onthullen, uitleg geven, toerusten, voorbidden, als gids optreden, oproepen tot bekering en geloof, gehoorzaamheid en heiliging van leven.

De Statenvertaling heeft ons het woord "murmureren" aangeleerd, treffend werkwoord voor de felle reacties van een morrend, tegenstrevend volk, waar deze ambtsdrager soms geheel alleen tegenop tornde, als zelfs zijn broer Aäron en zijn zuster Mirjam zich tegen zijn ambt verzetten.

Overbelasting

Mozes' draagkracht zou echter bezwijken onder de extra zwaarte van zijn draaglast. Immers, boven op alles wat zijn ambt uitmaakte kwam als bijzondere verzwaaring de last van de

rechtspraak. Zijn volksgenoten kwamen bij hem met alle geschillen en aanklachten, die het leven opriep. En wat wij onderscheiden in civielrecht, strafrecht en kerkrecht, was nog volkomen ongescheiden. Lange rijen rechtzoekers stonden dagelijks voor de tent van hun leider, met alle ongeduld en spanning van dien. Zo raakte deze sterkste van alle ambtsdragers volstrekt overbelast. Om het eigenlijke ambt heen vormde zich een korst van bijkomstigheden, stellig niet onbelangrijk, maar eindeloos verzwarend.

"Je zult er zeker aan bezwijken..."

Het is zijn schoonvader, Jetro, die, volgens het verhaal in Exodus 18, de vinger legt bij de zwakke plek in Mozes' leiderschap.

Een boeiende figuur, deze priester uit het onbestemde woestijnland van de Sinaï. Religieus leider van een stam van de Midjanieten, waar Mozes ooit asiel vond. Jetro bezoekt het kamp van Israël. Hij ontvangt alle eer van zijn schoonzoon, die zich diep buigt voor de vader van zijn vrouw, Zippora. Een allochtoon. Drager van een religieus ambt in een andere context, blijkbaar toch ook een ambtsdrager van God.

In een sacramentele maaltijd wordt de eenheid gevierd. Jetro, de wijze, onderkent de kracht van Mozes' leiderschap, maar ziet ook de zwakke plek: overbelasting door de dagelijkse rechtspraktijk. Dit is te veel. Ballast bij het ambt. Oneigenlijk. Als het zo doorgaat zal Mozes ongetwijfeld bezwijken. Dit alles is te zwaar.

Jetro geeft advies om het anders te gaan doen. En de te zwaar belaste Mozes beschouwt deze priester als een bode van zijn God, luistert naar hem en handelt naar zijn raad.

Dan gaat er het een en ander veranderen. De kern van de verandering is de concentratie op het eigenlijke, dat schade ondervindt door de ballast van het oneigenlijke.

De vele rechterlijke problemen worden toevertrouwd aan anderen, in de Schrift genoemd 'oversten van 1000, 100, 50 en 10'. Ongetwijfeld stam- en familiehoofden. Alleen de meer ingewikkelde zaken zullen aan Mozes blijven voorgelegd.

Zo wordt zijn ambt gezuiverd van overtollige aangroeisels en wel door reorganisatie en herverdeling van taken. Een vroeg voorbeeld van beleid maken!

De winst van deze reorganisatie is niet gering. Het zware ambt van Mozes wordt 'draag'-lijk, er is sprake van ont-'last'-ing. Anderen, die eveneens daartoe gaven hebben gekregen, zullen in het volk tot hun recht komen. Er komt een nuttige spreiding van taken. En Mozes kan zich meer dan voorheen concentreren op de kern van zijn ambt: het horen en vertolken van Gods Woorden. Het leren leven in de Thora.

Overbelasting van het ambt is niet alleen een mozaïsch verschijnsel. Over de dreiging daarvan lezen we ook in het Nieuwe Testament, in Handelingen 6. Daar handelen de apostelen naar het voorbeeld van Exodus 18 en stellen 'diakenen' aan voor hulpdiensten. "Maar wij zullen ons houden aan de bediening van het Woord en de gebeden". Net als bij Mozes: concentratie op het eigenlijke van hun ambt. Menig ambtsdrager in onze tijd voelt de dreiging van overbelasting. Het kan tijd zijn voor het afleggen van schijnbaar o zo gewichtige bijtaken, die echter toch beter overgeheveld kunnen worden op anderen, om de kern van het ambtswerk te behouden.

